

ELŐREJELZÉS

Az Európai Bizottság közzétette az EU mezőgazdasági piacaira, jövedelmeire és gazdasági környezetének változásaira vonatkozó közép-távú előrejelzésének legfrissebb változatát.

FARKASTÁMADÁS

A naiv, természetet és etológiát nem ismerő emberek hihetnek benne, hogy csak beteg és gyenge egyedeket ejt áldozatul a ragadozó, és hogy ezáltal hasznot hajt.

Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés

Szerkeszti
a szerkesztőbizottság
31. évfolyam
2022/1

A szerkesztőbizottság tagjai: **Jávor András** tiszteletbeli elnök,
Borovka Zsuzsanna, Bögréné Bodrogi Gabriella, Kukovics Sándor, Lehoczki Áron.
Főszerkesztő: **Mezőszentgyörgyi Dávid**

Mezőszentgyörgyi Dávid

Bizakodva nézzünk előre!

A magyar kiskérődző-ágazat a többi állattenyésztési ágazathoz képest kiegyensúlyozott évet zárt. Bár a tej- és a gyapjúpiac továbbra sem szárnyal, a juhhús piaca töretlen növekedést mutatott az elmúlt év során. Az inflációt jóval meghaladó árnövekedést sikerült realizálnunk még akkor is, ha a forint árfolyama is segítette ezt. A tendenciák arra engednek következtetni, hogy ez a dinamizmus idén is kitart. Tudjuk, hogy a költségek is nőni fognak, hisz a takarmányárak növekedése a kiskérődző-ágazatban is megjelenik, de bízunk benne, hogy az egyenleg még mindig pozitív maradhat. A 2022-es évre egyesületünk ambiciózus célokat fogalmazott meg, melyek egyes termékpályákra lebontva jelennek meg. A pandémiás időszak elmúltával tagjaink és az összes ágazati szereplő felé is nagyobb aktivitást tudunk mutatni. Részt veszünk az összes állattenyésztési és regionális kiállításon, a termelőknek pedig egynapos továbbképzéseket és bemutatókat szervezünk az ország egész területén. Megkezdjük mindazon folyamatok elindítását, melyek mindhárom termékpályán már rövidtávon is eredményeket tudnak hozni, de legfőképp a közép- és hosszú távú ágazati célokat szolgálják. Ezekhez kaptunk a napokban megerősítést Miniszter úr részéről, amit ezúton is köszönünk, és bízunk benne, hogy a közös akarat és a közös célok eredményessé tudják tenni az ágazat minden tagjának munkáját.

Az EU középtávú kiskérődző-piaci előrejelzése

Az Európai Bizottság közzétette az EU mezőgazdasági piacaira, jövedelmeire és gazdasági környezetének 2021–2031 közötti változásaira vonatkozó középtávú előrejelzésének legfrissebb változatát.

Az előrejelzés a 27 EU-tagállam mezőgazdaságának középtávú, 2021–2031 közötti kilátásait ismerteti az uniós és a globális piaci változások tükrében. A mezőgazdasági piacokat az agrártermelésről és kereskedelemről 2021. szeptember végén rendelkezésre álló információk, valamint az Európai Bizottság (a továbbiakban: EB) által használt agrárgazdasági modellek alapján elemezték, a globális előrejelzéseket pedig a legfrissebb makrogazdasági és piaci adatokkal frissített, az OECD-FAO 2021–2030 közötti időszakra vonatkozó mezőgazdasági prognózisaira alapozták.

A világválság következtében kialakult helyzetre, valamint a KAP-reform elfogadásának és a tagállami stratégiai tervek benyújtásának késedelméből fakadó bizonytalanságokra tekintettel a középtávú előrejelzésben az Európai Bizottság kiemelt figyelmet fordított a bizonytalanságok elemzésére.

Hangsúlyozni szükséges, hogy az előrejelzésben csak és kizárólag a már végrehajtott szakpolitikai változtatások és a 2021. szeptember végére elfogadott szabadkereskedelmi megállapodások hatásait vették figyelembe. A prognózisok a 2021 novemberében érvényes mezőgazdasági és kereskedelmi politikákat

tükrözik, és nem veszik figyelembe sem az Európai Zöld Megállapodás – különösen a „Termelőtől a fogyasztóig” és a „Biodiverzitás” stratégiák – intézkedéseinek a várható hatását, sem a 2021. december 6-án megjelent KAP-reformcsomag elemeit. Ellenben a 2021–2027-es pénzügyi kerettel kapcsolatos költségvetési adatokat aktualizálták. Az EU és az Egyesült Királyság kapcsolata tekintetében az ideiglenes, 2021. január 1. óta alkalmazott kereskedelmi és együttműködési megállapodást vették alapul.

Általánosságban elmondható, hogy az állattenyésztési ágazatokban a fenntarthatósági célkitűzések várhatóan egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a következő évtizedben, mind a termelők, mind a fogyasztók körében. Az ambiciózus célok megvalósítása érdekében hozandó intézkedések feltehetően az élelmiszerlánc egészében jelentős hatást gyakorolnak az EU-ban a termelés növekedésére.

Az EU kiskérődző-ágazatának piaci helyzete

Az unió juh- és kecskehústermelése és -fogyasztása az előrejelzések szerint kis mértékben nőni fog. Az élő állatok exportja elsősor-

ban az állatjóléttel – azon belül is különösen a nagy távolságra való, nyolc óránál hosszabb szállítással – kapcsolatos aggályok és egyes kereskedelmi célpontok pénzügyi kockázatai miatt csökkenni fog.

A húsexport – az Egyesült Királysággal és a közel-keleti partnerekkel folytatott kereskedelem konzolidációja és további piacbővítések következtében – várhatóan nőni fog.

A juhhúsbehozatal helyzete rövid távon, előreláthatólag, helyreáll, Új-Zéland várhatóan inkább az ázsiai piacokra összpontosít majd.

A húsfogyasztás várható alakulása

A világ húsfogyasztása várhatóan továbbra is évi 1,4 százalékkal nő, a népesség növekedésének és a fejlődő országok magasabb jövedelmeinek köszönhetően. Világszinten a jelenlegi 37,3 millió tonna mellett további 3,4 millió tonna húsimportra lesz szükség ahhoz, hogy a számos ország ki tudja egyenlíteni a belföldi fogyasztása és termelése közötti különbséget.

Viszont a fogyasztás COVID-19-világválság miatti visszaesése, a kínai húshiány, továbbá a fogyasztók környezettudatosságá-

→ nak, az egészségügyi megfontolásoknak és a kényelmi szempontoknak a változása miatt az EU-ban az egy főre jutó húsfogyasztás – szembe menve a világszintű trenddel – 2031-re várhatóan 66,9 kg/főre csökken a 2021-es 67,7 kg/fő értékről, vagyis 0,8 kg/fővel visszaesik (1. ábra).

A jelenleg 67,7 kg/fős teljes húsfogyasztásból 1,3 kg/fő a juhhús. Általánosságban véve elmondható, hogy a juhhúsfogyasztás kevésbé érzékeny az árváltozásra, viszont éven belül erőteljesen befolyásolja a vallási ünnepekhez kapcsolódó kereslet szezonális alakulása (2. ábra).

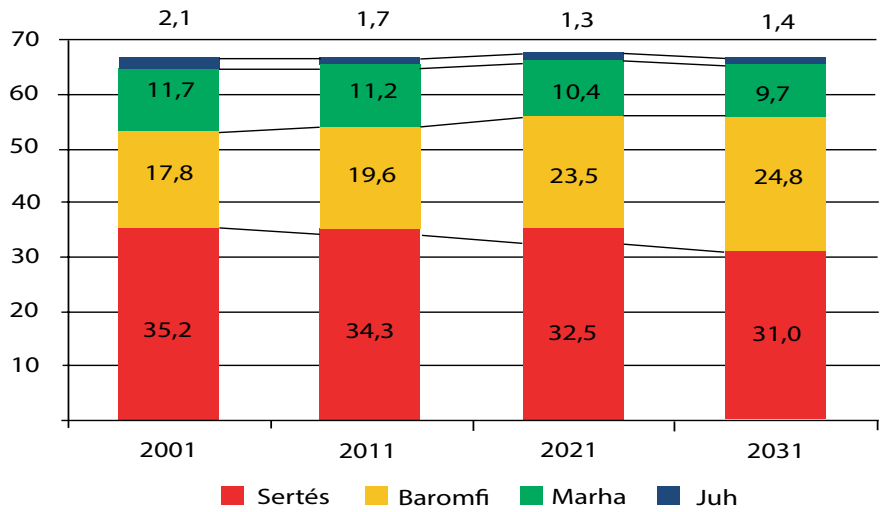
Az EU juh- és kecskehúspiaci mérlege

Az EU juhhústermelése 2021–2031 között várhatóan kis mértékben, évi 0,3 százalékkal nő, elérve a 660 ezer tonnát. A növekedést a termeléstől függő önkéntes támogatásra, a szűkös világpiaci kínálatra és a termelői árak javulására alapozza az előrejelzés.

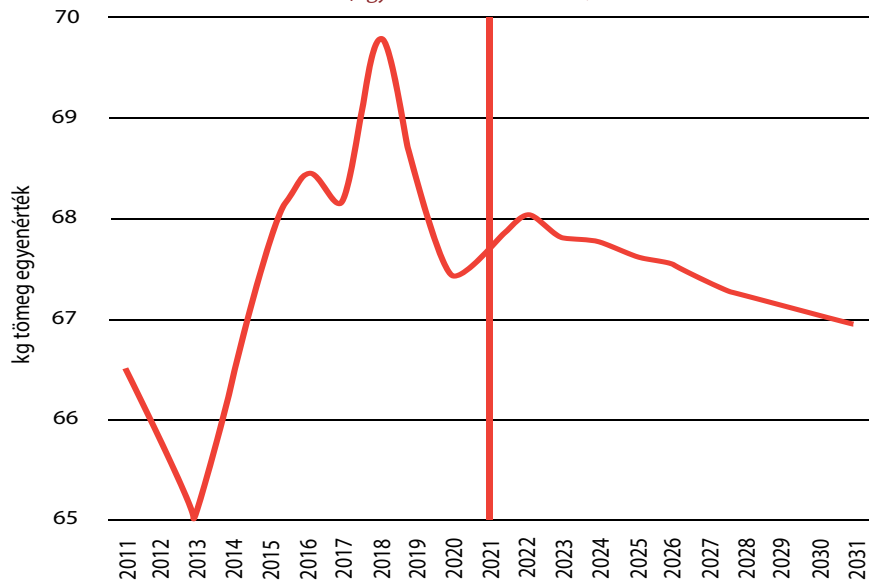
Továbbra is néhány EU-tagállamban összpontosul majd a termelés túlnyomó része, vagyis várhatóan a későbbiekben is Spanyolország, Görögország, Franciaország és Írország állítja elő az EU juhhústermelésének több mint 50 százalékát. Tavalyelőtt a spanyolországi, a görögországi, a franciaországi és az írországi vágások tették ki a teljes uniós termelés több mint felét (3. ábra).

Az élő állatok exportja az EU-ból várhatóan 38 ezer tonnára csökken 2031-re, ami a 2021-eshez képest 33 százalékos visszaesést

2. ábra: Az EU húsfogyasztásának alakulása hústípusonként 2001–2031 között

1. ábra: Az EU húsfogyasztásának alakulása, 2011–2031

Forrás: Outlook Conference – Andrea Čapkovičová

jelent. Ezzel együtt, 2022-ben várhatóan helyreáll az EU húsexportja.

Az Egyesült Királyság jelenleg az EU húsexportjának közel a felét veszi fel. Továbbra is nagy a bizonytalanság az Egyesült Királyság, valamint Ausztrália és Új-Zéland közötti kereskedelmi megállapodásnak az EU exportjára gyakorolt hatásaival kapcsolatban, azonban így is elmondható, hogyha a covid-19-világjárvány következtében fellépett közlekedési és szállítási problémák megoldódnak, akkor az uniós export rövid távon helyreállhat.

Az EU fő importáló partnerországai mind az élő állatok, mind a hús tekintetében továbbra is a közel-keleti és az észak-afrikai országok maradnak, valamint az Egyesült Királyság.

Annak ellenére, hogy az EU továbbra is jelentős exportcélpontjuk marad, Új-Zéland

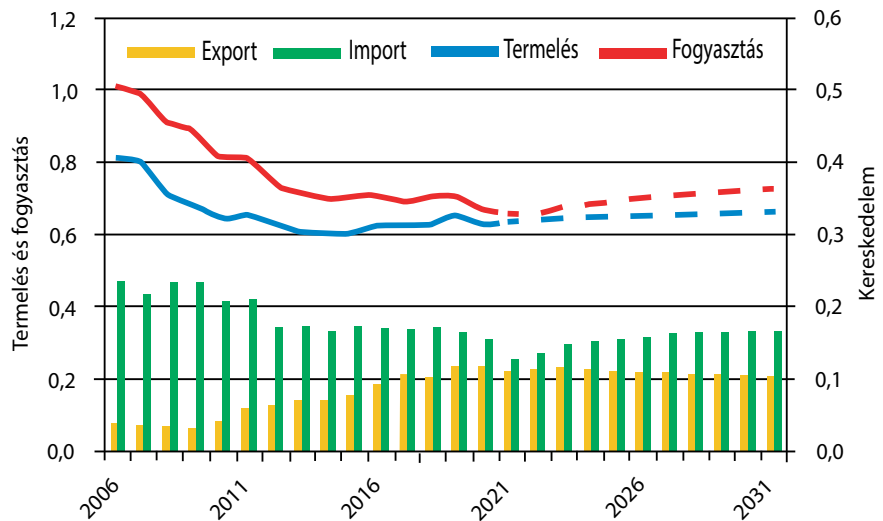

várhatóan mégis inkább a közeli ázsiai piacokra fog összpontosítani. Míg Ausztrália előreláthatóan kitölti az új EU-s vámkontingensét, addig Új-Zéland termelési kapacitása valószínűleg nem lesz képes kiszolgálni mind az ázsiai, mind az európai piacokat (4. ábra).

A juhhús árának az alakulása

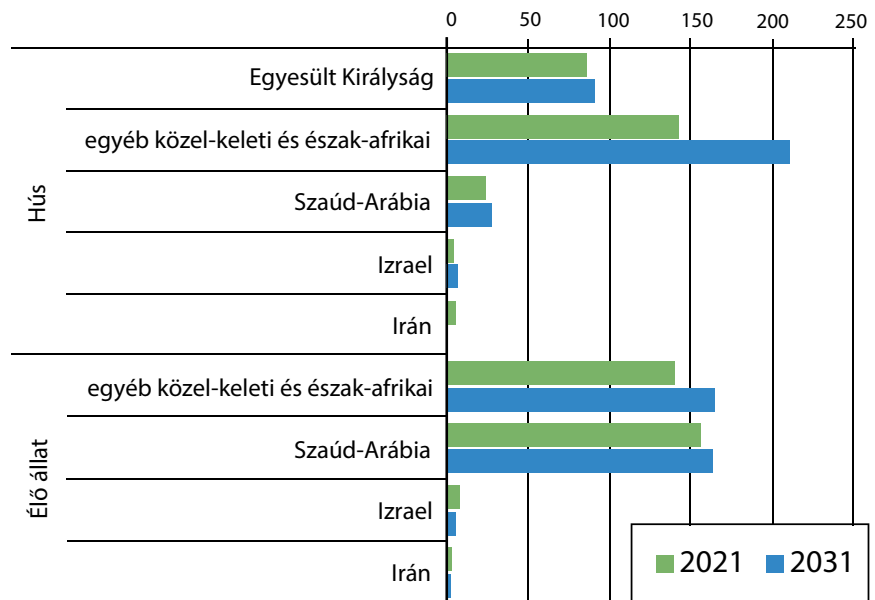
A 2021-es árcsúcsot követően az uniós árak várhatóan követik a világpiacon az árak alakulását. Az előrejelzés a 2022-re prognosztizált árcsökkenés utánra, 2031-ig az EU-s árak helyreállítását vetíti előre. Azonban várhatóan továbbra is jelentős különbség marad az EU-s és a világpiacon (Új-Zéland, Ausztrália) árak között. Ebben a két ország alacsonyabb termelési- és munkaerőköltsége, illetve a vi-

3. ábra: Az EU juh- és kecskehúspiaci mérlege 2006–2031 között

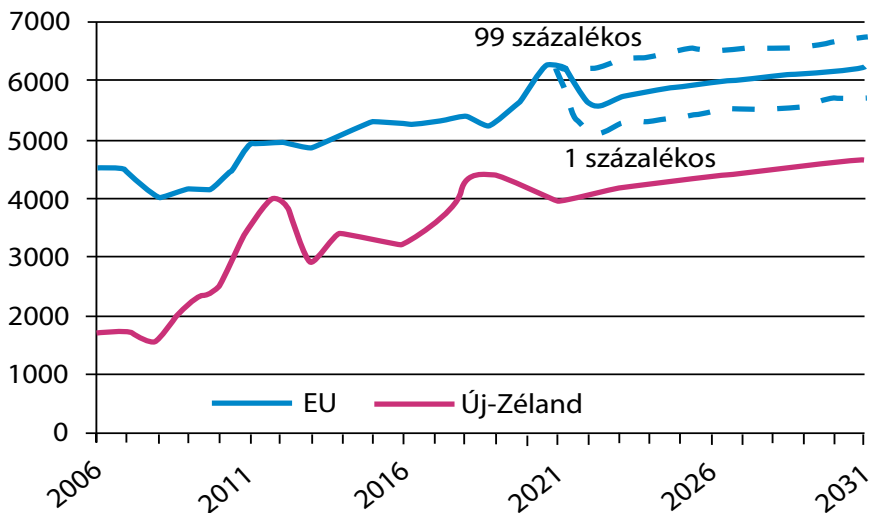

Megjegyzés: A termelés a bruttó hazai termelésnek felel meg, a kereskedelemben az élő állatok is szerepelnek

4. ábra: Az EU főbb kereskedelmi partnerei: juhhúsimport (1000 t)

5. ábra: Juhhúsárak alakulása és a bizonytalansági tartomány 2006–2031 között

lágypiacon az árak enyhébb nyomása tükröződik (5. ábra).

Az EU bruttó belföldi termelése a jelenlegi, átlagosan 640 ezer tonnás mennyiségről várhatóan 662 ezer tonnára nő 2031-re, ami a 2011–2021 közötti 0,3 százalékos csökkenés után ugyanilyen arányú, 0,3 százalékos növekedést jelent.

Az élő állatok importja a következő évtizedben 6 százalékkal, az élő állatok exportja pedig 4,6 százalékkal mérséklődik az EB prognózisa szerint. A nettó termelés a jelenlegi, átlagosan 583 ezer tonnáról 2031-re várhatóan 626 ezer tonnára emelkedik, ami a 2011–2021 közötti időszakban tapasztalt 1,1 százalékos csökkenés után 0,7 százalékos növekedést jelentene.

A EU juh- és kecskehúsipiaci mérlege (1000 tonna vágott-test-egyenérték)

	átlag 2019–2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Éves növekedés	
												2011–2021	2021–2031
Bruttó hazai termelés	640	657	643	645	648	651	653	656	658	660	662	-0,3	0,3
Élőállat import	4	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	17,5	-6,0
Élőállat export	61	61	57	53	49	47	45	43	42	40	38	17,7	-4,6
Nettó termelés	583	579	588	594	601	606	610	614	618	622	626	-1,1	0,7
Import (hús)	147	132	146	149	154	157	161	163	164	165	166	-3,9	1,3
Export (hús)	55	54	58	61	61	62	63	63	64	65	65	5,4	1,7
Nettó kereskedelem	-91	-70	-88	-88	-92	-95	-98	-100	-100	-100	-101	-6,8	1,0
Fogyasztás	675	657	676	683	693	701	709	714	718	722	726	-2,1	0,7
Fogyasztás /fő (kg. kiskereskedelmi súlyegyenérték)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	-2,3	0,8
EU piaci ár (euró/t)	5801	5608	5762	5837	5913	5962	6040	6084	6131	6182	6254	2,7	0,8

Forrás: Európai Bizottság – EU Agricultural Outlook for markets, income and environment 2021–2031

A húsimport a jelenleg átlagosan évi 147 ezer tonnáról várhatóan 166 ezer tonnára nő 2031-re, ami a 2011–2021 között tapasztalt 3,9 százalékos mérséklődést követően 1,3 százalékos növekedést jelentene.

A húsexport a jelenlegi 55 ezer tonnás átlagértékről 2031-re várhatóan 65 ezer tonnára emelkedik, ami a 2011–2021 között tapasztalt 5,4 százalékos növekedés után további 1,7 százalékos növekedést jelent.

A nettó húskereskedelem tekintetében a 2011–2021 között tapasztalt 6,8 százalékos visszaesést követően 2021–2031-ben 1 százalékos emelkedést jósol a Bizottság elemzése.

Az EU fogyasztása a jelenlegi 675 ezer tonnáról várhatóan 726 ezer tonnára nő 2031-re, ami a 2011–2021 között tapasztalt 2,2 százalékos csökkenés helyett 0,7 százalékos emelkedést jelentene. Az egy főre jutó húsfogyasztás a jelenlegi 1,3 kg/főről 1,4 kg/főre emelkedhet 2031-re. A növekedés elsősorban a húsfogyasztás diverzifikálásának, az EU népességváltozásának, a vallási hagyományoknak, valamint a migrációnak lesz köszönhető.

A piaci árak tekintetében a 2011–2021 között tapasztalt 2,7 százalékos emelkedés után további 0,8 százalékos emelkedést vár az EB elemzése (táblázat).

BOROVKA ZSUZSA

Nesze, sánta, itt egy púp!

Nógrád megye keleti szélén, a mátranováki Faluhely-majorban gazdálkodunk, közel 50 hektár szántóföldi növénytermesztésre alkalmatlan, gyenge termőhelyi adottságú ösgyepen. Ez egy 10–40 százalékos lejtőnek kitett feltétlen juhlegelő. Egész éven át – a gyenge fűhozam végett-, éjjel-nappal legeltetve hasznosítjuk. Ahogy a palóc mondja: „Szép a szemnek, de nehéz az ökörnek.”

Állományunk 160 anyajuh és szaporulatuk. Óshonos, nagy genetikai értéket képviselő gyimesi racka, valamint fekete és fehér magyar racka. Küllemében és teljesítményében is talán a legjobb hazai törzstenyészet, amely ökotanúsítvánnyal is rendelkezik. Tenyészállataink megtalálhatók úgy a hazai vezető tenyészetekben, mint külföldi biogazdaságokban. Tevékenységünket számos állami és ágazati díjjal ismerték el. Az MJKSZ juhbemutató mintatelepeként és kosnevelő telepeként is működünk. Mi nem az óriási támogatási lehetőséget látjuk óshonos állatainkban – mint ahogy ma egyes szakcikkék írják –, hanem az értéket szeretnénk átvinni a jövő generáció számára is.

Azt szokták mondani, hogy jobb félni, mint megijedni. Mi nem szeretünk sem félni, sem megijedni. A jószágterető ember pontosan tudja, hogy a goromba állattól sem félni kell, hanem „tartani”, ami azt jelenti, hogy fel kell készülni minden eshetőségre. A védekezésről magunknak kellett gondoskodni, a keletkezett kárt úgysem téríti meg senki.

De már nem bírjuk erővel, se anyagilag, se fizikailag – segítség nélkül. A mezőgazdaság más szektoraiban meg kell téríteni a jégkárt, az aszálykárt, a vadkárt és ki tudja, még milyen károkat is. Nem úgy, mint az állattenyésztésben.

Ha pocokinvázió van? „Kimérgezzük.” Közben elpusztultak a ragadozó madarak? Ha learatták a termést, az már nem kér enni, és nyugodtan várja a gazda a legkedvezőbb árat. Ezzel szemben az állattenyésztő először is kénytelen megfizetni a magasabb gabonaárát. Ha elkészült a terméke, kénytelen odaadni napi áron, ami nem követi le a termelési költségeket, vagy különben leesi a fejét. Vele lehet packázni. Az agrárrolló úgy kinyílt, hogy már szinte kézi borotva.

2004–2006-ban megépítettünk 1,7 kilométer fix vadháló kerítést. Hiányossága, hogy a megtámadott juh nem tud elmene-külni, és hogy a merevsége miatt a károkozók „létraként” használták, vagy aláástak. A szakirodalomban a juhoknak ajánlott 4 soros vezetékkel készült az elektromos kerítésünk, ami a kutyák ellen is bevált. Az épített kerítéshossz a legelőszakaszokkal együtt 6,9 kilométer. A 2019-ben bekövetkezett, bizonyított farkastámadás után a farkas elleni német szabvány szerinti 5 sor került a külső védelmi vonalba, 120 centiméter magasságban. Csakhogy Nyugat-Európában minimális a csülkösvad-állomány, és emiatt nem igazán vált be az ajánlás. A beruházás összköltsége 2019-es árakon 220 ezer Ft/km volt, saját forrásból.

Következtetésünk az volt, hogy a vezetékzszakadásokért felelős gimszarvasokat ki

„Végre nem löknénk le a problémát azoknak a szintjére, akiknek a hátán az ostor csattog.”

Dr. Szemethy László, PTE TTK

kell rekeszteni. Így 7+1 soros, 150 centiméter magas rendszert építettünk, hét függőleges erősített (fonott) vezetékkel és szalaggal, plusz 1 szál horizontális fémszállal, távtartós szigetelővel a talajtól 20 centiméter magasságban a beásás ellen. Kiegészítők: rémzsinór, villanófény, vadriasztó folyadék. A Büki Nemzeti Parktól támogatásként kapott 800 folyóméter 5+1 soros kerítés összegét kivonva az összköltségből további 291 ezer Ft/km-t költöttünk rá, saját forrásból. Tíz legelőkert létesült, elosztórendszerrel, közlekedőfolyosókkal.

Őrzőkutyákat a több szakaszban és egy időben történő legeltetés, valamint másik tevékenységünk, az ökoturizmus miatt nem tudunk alkalmazni. Elmúlt már az a világ, amikor a számadón felül legalább 3–4 bojtár 6–12 kuvasszal védte a nyáját a ragadozóktól és a szegénylegényektől. A ma létező őrzőkutyák esetében ismert jelenség, hogy nem használt képességeik és tulajdonságaik idővel meggyengülnek, hosszabb távon pedig kikophatnak a fajtából.

Ha különböző okok miatt elhullott állatainkat, illetve tetemeiket nem szállítjuk be, például, a VGÜ-höz ártalmatlanításra, magunkhoz csalogathatjuk a ragadozókat. Sajnos még mindig tapasztalható, hogy az állattartó telepeken szanaszét húzgálják a tetemeiket az „őrzőkutyák”, aztán meglepődnek, hogy a maradékot elvitte a farkas vagy a medve - kutyástól.

Utópisztikus gondolat, miszerint: kerítés + állandó emberi jelenlét + őrzőkutyák + zárható épület akár nullára redukálhatja a támadások számát. Valószínűbb, hogy a legeltetési állattartással foglalkozó gazdaságok számát fogja nullára redukálni. Az EU-ban az elvárható védekezésben ezek vagylagosak, és nem összességükben értelmezendők. Az ökológiai gazdálkodásra való átállás minimum 2 év. A természetszerű tartásmódra felkészíte-

Kerítésrendszerünk sem „hazai szokvány”, de vajon elegendő védelmet nyújt?

→ ni az állatokat, kialakítani a feltételrendszert nekünk 10 évünkbe tellett, ugyanis mi a juhok igényeit tartottuk szem előtt. Most pedig zárjuk be, hogy újra lehessen tiltakozni? „Engedjék ki őket a szabadba!” Mert ugye minden állatvédő született szakértő, ez nincs szakirányú végzettséghez kötve, hiszen „nagyapám is tudta”.

Humánus volt előtte a kábítás?

A képen a 2019. február 28-án bekövetkezett támadás két áldozata közül az egyik látható. A predáció tipikusan farkasra utal: energiatakarékos, gyors, precíz. Mindkét áldozat a 2017-es OMEK II. díját elnyert csoport tagja. (Jó ízlése van a farkasnak?)

Csak a naiv, természetet és etológiát nem ismerő emberek hihetnek benne, hogy csak beteg és gyenge egyedeket ejt el áldozatul a ragadozó, és hogy ezáltal hasznot is hajt.

Beteg állatot csak beteg állat fogyaszt! Mongóliából érkező vendégeink beszámolója alapján a nyári támadások a legvéresebbek, mikor növekedő vagy előző évi kölykeiket tanítják vadászni a szülők. 2021. júniusában *Katona Péter* mátranováci gazdálkodó állományát érte támadás. Veszteség: 13 állat azonnali, további 16 szoptató anyajuh hosszú és lassú kínok közötti pusztulása. Ezen felül jelentkezett a bárányok felnevelésének, illetve elvesztésének gondja. A hazai szakemberek szerint a farkas erdőkövető faj, azaz csak itt lehet számítani a jelenlétükre. Megjegyzés: Mongólia például nem egy túlerősült ország.

Senki ne gondolja, hogy ez lokális probléma marad a jövőben! Csak Szlovákia farkas- és medveállománya elérte a 3-3 ezres egyedszámot! Terjeszkedésük nem fog megállni a hegyekben, mint ahogy nem állt meg az 1800-as

évekig hazánk területén sem. Emlékezzünk csak a „nádifarkasra”, ami, tévedésbe ne esünk, nem azonos az aranyakállal.

Ha a képen egy elárvult farkaskölyök vagy medvebocs feküdne élettelen anyja mellett, általános felháborodást keltene, több millió posztal. Itt csak egy „csóri kis birka” van, ami bizik benne, hogy felkel majd az anyja, és jön vele együtt a tej és az anyai gyöngédség. A kommentelőktől várható reakció: „Nem tudtak rá vigyázni, minek tart állatot az ilyen...”

Amikor elkényelmesedett, de erőszakra éhes világunkban állatvédelemről esik szó, a többségnek csak a ragadozók jutnak az eszébe, mintha a többi állat, természetesen, csak prédának jött volna a világra. Mérlegeljünk: Európában a nagyragadozók becsült száma jelenleg jóval több, mint a hazai törzskönyvi ellenőrzés alatt álló összes őshonos juh száma. A gazdálkodókön kívül kinek a költségére növekszik tovább a ragadozóállomány? Mert hol lakik a medve és a farkas? „Ahol jóllakik”.

Meg kell tanulni együtt élni a nagyragadozókkal? Én a családommal szeretnék együtt élni nyugalomban és becsületes munkával, jó gazdája szeretnék lenni ennek a darab földnek. Mi nem pusztán csak védjük a természetet, hanem formálói, mi több, a részei vagyunk. Ideje lenne újra rátalálni a „józan paraszti észre”, mielőtt mi is abba a helyzetbe kerülünk, mint az e témában érintett többi EU-tag-állam: hogy hiába a nagyragadozók elleni védekezés teljes körű támogatása, illetve a 100 százalékos kártérítés: a tendencia folyamatosan csökkenő állatállomány, véglegesen felszámoló gazdasági egységek és a vidék elnéptelenedése.

Francia szakemberek megállapítása szerint számos esetben előfordult, hogy eltelt egy év támadások nélkül, majd a következő évben a korábbi támadásoknak akár a tízszerese is bekövetkezett. A stressz által okozott veszteségek felbecsülhetetlenek, mert erre nem létezik vizsgálati módszer, így e károk felmérése nem megvalósítható.

Megnyugtató megoldás ma még Európában egyik tagállamában sem létezik. Amíg az ügyben érintett felek, akik kizárólag saját érdekeiket tartják szem előtt, nem tudnak közös nevezőre jutni, és nem találnak valamiféle hasznosítási módot a terület eltartóképességén felüli nagyragadozó-létszámra, addig csak gyarapodik az egyedszám, és azzal együtt az álta-

luk okozott konfliktusok is egyre szaporodnak. Igen, mindenkinek igaza van! Abból azonban még soha jó döntés nem született, hogyha mindenki mereven ragaszkodik az igazához.

A konferenciákon többször érte kritika a juhos gazdákat, hogy az MJKSZ nem kíván partner lenni a nagyragadozó-védelmi programban. Mint elnökségi tag mondom: nem ez a feladata, hanem a tenyésztésszervezés és a törzskönyvezés. Hogy időnként felvállalt érdekvédési feladatokat is? Észrevételeinket, problémáinkat mindig továbbította a megfelelő hatóságokhoz? Igen, amíg nem jött létre valós érdekvédési szervezet. Innen is üdvözljük új szakmaközi szervezetünk létrejöttét!

Mi, juhtartók nem egyedül küzdünk a problémával. Lakóhelyünkön is, de főként a Zemplénben, a húsmarhatartók szintén megszervezik a farkasok kártételeit.

Reményt adhat számunkra, hogy Füzéren a polgármester úr – maga is kárvallott – szervezésében lezajlott decemberi, mondhatni, nemzetközi, és az azt megelőző gyöngyösi konferenciák után a NAK felvállalta a további egyeztetést és tárgyalást más érintett érdekcsoportokkal. Ezen felül – legalábbis engem így tájékoztattak – az elnök úr személyes garanciát vállalt problémáink orvoslására. Előre is köszönjük!

Ők is Isten teremtményei

Köszönettel tartozunk a WWF Magyarországi munkatársának, *Dr. Patkó Lászlónak*, amiért valamennyi rendezvényen részt vehettünk. A nemzetközi szinten is elismert előadóknak és a beszélgetéseknek köszönhetően sok minden átértékelődött, valamennyi résztvevőben, legyenek akár vadgazdálkodók, erdészek, természetvédelmi szakemberek, civil szervezetek, vagy éppen gazdálkodó állattartók. Mindannyian ráébredhettünk, hogy valamit tennünk kell az emberi közöny, tételesség és tehetetlenség ellen, e témában is. Mert igaz a régi bölcsélet: „ember embernek farkasa”.